

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین سعیدی « سعید افغانی »

۰۱ نومبر ۲۰۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم

غسل

۳

غسلهای سنت و مستحب:

در موارد زیر غسل سنت است:

اول: غسل روز جمعه:

غسل روز جمعه از سنت های پیامبر صلی الله علیه وسلم بوده و با تمام صراحت فرموده است :
« مَنْ تَوَضَّأَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فِيهَا وَنَعِمَتْ، وَمَنْ اغْتَسَلَ فَأَلْغَسَلُ أَفْضَلُ » (رواه الترمذی). (هرکس در روز جمعه وضوء گیرد و به جمعه برود به سنت عمل نموده و کار خوبی انجام می دهد و هرکس غسل کند خیلی بهتر است).
ناگفته نباید گذاشت که برخی علماء حتی بر واجب بودن غسل روز جمعه مطابق حکم پیامبر صلی الله علیه وسلم حکم نموده اند : « مَنْ أَتَى الْجُمُعَةَ فَلْيَغْتَسِلْ ». (رواه مسلم) (هرکس بخواند به جمعه برود باید غسل کند).
استدلال این عده علماء بر این است که : چون ظاهراً امر برای وجوب است و حدیث : « غُسْلُ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ ». (رواه الشیخان). « غسل جمعه بر هرکس که محتلم شده و به حد بلوغ رسیده باشد، واجب است ».
یادداشت فقهی در مورد وقت غسل جمعه:

وقت سنت بودن غسل جمعه از طلوع فجر صادق روز جمعه شروع می شود تا نزدیک رفتن به نماز جمعه و نزدیک به رفتن نماز جمعه آن را انجام دهد بهتر است، چون مقصود آنست که وقت از دحام و انبوه مردم بوی عرق و بوی بد قطع گردد.

ولی در صورتی که مسأله زود رفتن به نماز جمعه و غسل با هم تعارض داشته باشند مراعات غسل بهتر از زود رفتن است، چون در وجوب غسل اختلاف است.

یادداشت جمع بین غسل جمعه و غسل جنابت :

شیخ ابن عثیمین در این مورد می فرماید: «مانعتی وجود ندارد، یعنی اگر هر وقت کسی جنب باشد و غسل کند و نیتش از آن رفع جنابت و غسل جمعه باشد، در این مورد مشکلی وجود ندارد، طوری که اگر کسی داخل مسجد شود و دو رکعت نماز را به نیت سنت راتبه و تحیة المسجد بخواند مشکلی وجود ندارد.

شیخ ابن عثیمین می افزاید: و این مسأله از سه حالت خارج نیست:

حالت اول: تنها نیت رفع جنابت می آورد.

حالت دوم: نیت غسل جنابت و و جمعه می آورد.

حالت سوم: تنها نیت غسل جمعه می آورد.

و حالت دیگری باقی می ماند و آن: نیت هیچ کدام از آن دو را نیاورد، که البته این امر ممکن نیست وارد شود. پس هرگاه نیت غسل جنابت داشته باشد؛ چنانچه بعد از طلوع آفتاب باشد به جای غسل جمعه نیز کفایت کند، و اگر هر دو نیت را با هم داشته باشد هر دو اجر را کسب خواهد کرد، ولی اگر تنها نیت غسل جمعه داشته باشد از غسل جنابت بی نیاز نخواهد شد؛ زیرا غسل جمعه به سببی غیر از سبب غسل جنابت است، و غسل جنابت به دلیل رفع حدث (بی وضوئی) است و لازمست نیت رفع حدث بر آن برده شود و بعضی علماء گفتند: دوبار غسل کند، ولی این رأی بدون دلیل است». (تفصیل موضع را می توان در مجموع فتاوی ابن عثیمین (۱۳۷/۱۶) مطالعه فرماید.)

دوم: غسل کردن برای عید فطر و عید قربان:

محدثین می نویسند که پیامبر صلی الله علیه وسلم در طول زندگی خویش به طور متداوم برای عید فطر و عید قربان غسل می کرد. (روای حدیث ابن عباس).

همچنان سیرت نویسان می افزایند که عادت مبارک حضرت ابوبکر صدیق، امیرالمؤمنین حضرت عمر، حضرت عثمان و حضرت علی نیز چنین بود که در ایام عید غسل می گرفتند.

غسل برای نماز عیدین مراسم دینی است که تعداد کثیری از جمعیت مسلمانان در آن سهم می گیرند، علماء بدین نظر اند که: غسل عیدین بعد از صبح صادق و پیش از آن جایز است و در آن خلائی نیست بنا بقول ارجح و مقصود از پیش از فجر نیمه دوم شب است.

سوم: غسل برای نماز استسقاء (طلب باران) و نماز کسوف و خسوف:

به علت این که تعداد کثیری از مسلمانان در ادای نماز استسقاء سهم می گیرند، علماء بدین نظر اند که مانند غسل روزجمعه غسل در این مواقع نیز سنت است.

چهارم: غسل برای کسی که مرده را شسته است:

در حدیثی از پیامبر صلی الله علیه وسلم آمده است: «مَنْ غَسَلَ مَيِّتًا فَلْيَغْتَسِلْ وَمَنْ حَمَلَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ». هر کس میتی را شست باید غسل کند، و هر کس جنازه را حمل کرد وضوء بگیرد).

امر در این احادیث دال بر استحباب می باشد چون در حدیث دیگری آمده است: «إِنَّ مَيِّتَكُمْ يَمُوتُ طَاهِرًا فَحَسْبُكُمْ أَنْ تَغْسِلُوا أَيْدِيَكُمْ» (رواه البیهقی) (مرده شما پاک است چون به وی دست زدید کفایت می کند شما را که دستتان را بشوئید). (رواه الترمذی).

پنجم: غسل کافر وقتی که اسلام بیاورد:

محدثین می نویسند زمانی که قیس بن عاصم و ثمامة ابن اثال خواستند تا به دین مقدس اسلام مشرف شوند، برایشان دستور داد شد که غسل کنند. در حدیثی از قیس بن عاصم روایت است: «أَنَّهُ أَسْلَمَ فَأَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ

یغتسل بماء و سدر» (نسائی.) (قیس بن عاصم مسلمان شد، پیامبر صلی الله علیه وسلم به او امر کرد تا با آب و سدر غسل کند).

ولی ناگفته نباید گذاشت که پیامبر صلی الله علیه وسلم غسل کردن را بر آنان واجب نکرد. چون قبل از اینها جماعتی هم اسلام آوردند و به آنان امر نکرد که حتماً غسل کنند و چون اسلام آوردن توبه و پشیمانی از معصیت است و قابل توجه است که برای توبه از معصیت غسل واجب نمی باشد مانند دیگر معصیتها. و این برای کافری است که در حال کفر جنب نشده باشد، اگر احیاناً کافر در حال کفر جنب بوده باشد بعد از اسلام آوردن، غسل بر او لازم و واجب است زیرا نیت غسل او در حال کفر صحیح نبوده است.

ششم: غسل دیوانه هنگامی که بهبود یابد و غسل بیهوش شده:

چون به هوش آید برای این که احتمال دارد انزالی صورت گرفته باشد.

هفتم: غسل به وقت احرام بستن:

در مورد غسل به وقت احرام بستن در حدیثی روایت شده از زید بن ثابت آمده است که: پیامبر صلی الله علیه و سلم لباس خود را برای احرام بیرون آورد و غسل کرد. (راوی حدیثی ترمذی).

ناگفته نباید گذاشت در انجام غسل به وقت احرام بستن فرقی بین مرد و زن و کودک وجود نداشته و بر همه آنها غسل احرام سنت است.

اگرچه زن قاعدگی یا حالت بعد از زایمان داشته باشد بالایش غسل احرام سنت است، چون اسماء دختر عمیس همسر ابوبکر صدیق در ذی الحلیفه حالت بعد از زایمان برایش پیش آمد و پیامبر صلی الله علیه وسلم به وی امر کرد که غسل احرام کند. (مسلم آن را روایت کرده است).

عاقل و دیوانه و کودک صاحب تمییز و بی تمییز هیچ کدام در این مورد با هم فرقی ندارند. اگر احرام گیرنده آب نیافت تیمم کند، و اگر آب داشت و برای غسل او کفایت نمی کرد بدان مقدار آب که دارد وضوء بگیرد چون آنچه که مقدور و ممکن است با آنچه که مقدور و ممکن نیست ساقط نمی شود.

هشتم: غسل برای دخول در مکه مکرمه:

مطابق روایت محدثین زمانی که ابن عمر رضی الله عنهما می خواست به مکه وارد شود شب در «ذی طوی» می ماند تا این که صبح می شد در وقت صبح غسل می کرد و در روز به مکه مکرمه داخل می شد و می گفت: پیامبر صلی الله علیه وسلم چنین می کرد. شیخین چنین روایت کردند. در این که غسل برای ورود به مکه مستحب است فرق نمی کند که شخص احرام به حج یا احرام به عمره بسته یا اصلاً احرام نبسته باشد.

امام شافعی در «أم» گفته است: کسی که احرام نبسته است سنت است که غسل کند، چون پیامبر صلی الله علیه وسلم در سال فتح مکه احرام نبسته بود و مواد خوشبو استعمال می کرد، ولی برای ورود به مکه غسل کرد.

نهم: غسل برای وقوف در عرفه:

چون ابن عمر ابن عمر رضی الله عنهما چنین می کرد، (مالک آن را روایت کرده). و چون عرفه محل تجمع مردم است پس برای آن هم مانند جمعه غسل سنت است.

دهم: غسل برای رمی جمرات:

و سنگ ریزه انداختن به جمره ها غیر جمره عقبه که به وقوف در عرفه نزدیک است. (و تازه برای وقوف در عرفه غسل کرده است) ولی وقت رمی جمرات دیگر از وقت دور است و چون وقت رمی جمرات دیگر بعد از زوال آفتاب از خط استوا صورت می گیرد که وقت شدت گرما است و مردم فراوان تجمع می کنند.

یازدهم: غسل برای طواف خانه کعبه:

که شامل هر سه طواف ، طواف القدوم و طواف الإفاضه و طواف الوداع (طواف به وقت ورود و طواف برای پراکنده شدن و طواف به وقت خداحافظی) می شود، چون هر سه وقت تجمع مردم است. (برای تفصیل موضوع مراجعه شود به فقه آسان تألیف: احمد عیسی عاشور).

ادامه دارد